



הפנו לעיתונות, זה יכול לגרום לעניין פוליטי לא נעים! הפציר בנו. הוא הציע לפנות ישר לאיגוד הימאים בחיפה. אחר-כך הוסיף שהקברניט ביקר אצלו, ואמר לו שהכל בסדר באונייה. "דברי הקברניט נאמנים עליו" פסק. לבסוף הבטיח שמישהו יבקר באונייה. הבטחה זו לא קוימה. כשחזרנו לדליה, כבר הופיעה בעיתון המקומי ידיעה מרעושה על מעשה הברחה גדול שנתגלה על סיפונה של האונייה הישראלית. נמצאו טרזניסטרס מברחים, משי סיני, מכשירי ראדיו, בדים, מקלטיקול, ויסקי וסיגריות. כתובאה נכר נעצרו שני קצינים יחניים: הקצין הראשון והכלכל.

דליה שרצה עשרות בלשים ושוטרים. ההפלגה עוכבה. כעבור שעה נקראנו כולנו — כל 7 הישראלים הנוהרים — לתא הקברניט. ישבו שם שלושה אנשים: קצין משטרה ארגנטיני גבוה, סוכן האונייה בנמל בואנוס איירס והקברניט. שלשתם שתו ויסקי ושאלנו ונראו נורוצים. נשאלנו, בנוכחות הסוכן, אם אנו עדיין רוצים בכלכל ובסכת חדשים. ענינו בחיוב. מיד הוגש לנו דף גיר מודפס במכונה, בשפה הספרדית שלא הבנו. נאמר לנו שוהי בקשה להחליף את הכלכל ואת הסבת. חתמנו על זה. מיד השתנתה האחירה. הקצין הסביר לנו קצרות שנעצרו ל-60 יום. הסוכר שהשלישה טמנו לנו סח: זה עתה חתמנו על דו"ח משטרה, בו הצהרנו, כביכול, שאיננו מתנגדים למעצריהם של 60 יום, כחשודים בשותפות בהברחה.

★ ★ ★

סינו בבית הסוהר

בשעת הצהרית נלקחנו לתחנת משטרה, לדורי-המעצר המיועדים למשרד המהגרים. שם בלינו את הלילה על היצפה קרה ומלכוכת.

למחרת אסרו לנו שלוחים אותנו לאכול ושנא שניים. שניים. מיד עם צאתנו, דחפו אותנו לתוך מכונת-אסירים. בפנים, בחושך, המתינו לנו חיילים. נסענו כמחצית השעה. הגענו לבית הסוהר. במכות ובגסות הוצאנו מן המכונית והוכנסנו לחצר זעירה וחשוכה, שמכל עבריה היו תאים קטנים ומוזהמים. כאן נרשמו פרטינו. אחר-כך הוכנסנו ל- תאים. בחברת פושעים פליליים מקומיים.

בבוקר ביקשנו להתקשר עם הקונסוליה הישראלית. נאמר לנו שעלינו להמתין לבואו של הקצין הממונה על בית הסוהר. כשדיוקנו הגיע קצין זה, הוא טילפן לקונסול. ברגע בו אמרנו שמדברים הימאים מן האונייה דליה, טרקו בקונסוליה את השפופרת.

הקצין היה בחור טוב וניסה שוב. לשוא. נאמר לנו, בפשטות, שהקונסוליה סגורה בימי שבת וראשון. כך ישבנו בבית הסוהר שלושה ימים, בלי כל קשר עם

דבר צי יש מסורת שז אוניה מיוחדת במינה: "ההונדו המעופף", אינטיי-השרים השמה עד היום הזה כרוזרפאים, מבשרת רעות לימאי התקל בה; ה"באונטי", אינטיי המורדים הבריטי, שהפכו למייסדי המושבה שבאיי פייטקין.

השבוע הופץ לראשונה סיפור אוניית-הכלה הישראלית: "דליה" על מה שאירע, בחודשים האחרונים, על סיפונה, סירבו כל הנוגעים בדבר לספר. מנהלי חברת "אולס" (זה שייכת הספינה בת 13,600 טון, מילוא פיהם מים; איגוד הימאים הישראלי איים במפורש על הצוות שחזר השבוע ארצה על סיפון האונייה "מספיה", לבד יעזו לדבר עם איש.

השבוע, עת נפגשו באירכא צוות "דליה" עם כתב "העולם הזה", נגזל אחד הפרקים המרהיבים — והעגומים ביותר — בתולדות צי הסוחר הצעיר של ישראל.

מדוע הוכנס צוות של אניה ישראלית לכלא ארגנטיני בפקודת קברניטם?

אוניית הכלה

העולם החיצון. לבסוף הצלחנו למצוא קשר אל כמה יור דים ארגנטינאים, שמישהו מאתנו הכיר עוד קודם לכן יהודים אלה אילצו את הקונסול לבקר בבית הסוהר. "מדוע פניתם אלי? אמרתי לכם שאיני יכול לעזור לכם!" היו מילותיו הראשונות של הקונסול. "אנחנו אורחי מדי נת ישראל, ממש כמו! אתה האדם היחיד היכול לעזור לנו!" התחננו. אבל הוא בשלו: "לא אצלי זה פרינציפ!" כאשר שאלנו מדוע, לפחות, אין הוא משחרר אותנו בער בות, ענה שבארגנטינה אין הוא יכול לעשות דבר.

★ ★ ★

"הייד היטדר!"

פקח בית הסוהר, שנהג בנו די יפה, טען לעומתנו שרק הקונסול הישראלי יכול לעזור, במקרה כזה. לאחר מחאות ובקשות רבות, עזר לנו הקונסול לעבור למקום-מעצר נוח ומרוח יותר. כשהוכנסנו למישכנו החדש, הוברר לנו שאין זה אלא חדר-המתים של בית הסוהר. היו שם שש מגירות המיועדות למתים ושלוחן-שיש לניתוח גחיות. החדר היה רחב-מידות וקירותיו היו מכוסים חרסית. הסוהרים החלו ללעוג ולחזק לנו. "לאיכמן ודאי סיפקו מקום טוב מזה!" אמר אחד, כשישבנו על הריצפה, ללא שמיכה או מיזרון. אחר הרחיק לכת, צחק לעומתנו: "איכ 12 ימים ישבנו במעצר, שם. כל אותו זמן לא התרחצנו, לא ציהצחנו שיניים, לא התגלחנו. בקושי אכלנו וישנו. לבסוף הופיע איש הקונסוליה הישראלית, מר קפלן, והודיע שלמחרת נפליג לנאסולי, ומשם — הביתה! אך למחרת ציפתה לנו אכזבה. ההפלגה נדחתה ליומיים.

★ ★ ★

לא דבר עם איש

ל הדרך חזרה אין הרבה מה לספר. מבית הסוהר נלקחנו בליווי חיילים מוזוינים. בדרך ארצה נודע לנו שהכספים המגיעים למשפחותינו לא שולמו. כשהגענו, הורו לנו לא לדבר עם איש. לישראל הגענו 12 איש בלבד — 5 החולים ו-7 העצורים בארגנטינה. חולים, מיואשים, מוכיגורל. דבר אחד ברור: אנו הסתכנו, ולא באשמתנו. יש לנו ויכוח עם חברת אולס, עם הקברניט ואפילו עם שכמה הימאים. במצב כזה לא נותרה לנו אלא ברירה אחת: שכמה מנציגינו — השומרים על אלמוניותם מפני מעשי-הגמול אישיים — יפנו לציבור הרחב, באמצעות העולם הזה. אולי כך נזכה לצדק — ושם צי הסוחר הישראלי שוב יסוהר.

בדליה הרבו לחלות, משום מה. אולי בגלל האוכל. רק ביציאה מן הנמל הבטיח הקברניט, שהרגיש בהתמרמרות הישראלים, שיעלה טבח לאונייה מיד כשנגיע לסינפור.

בנמל זה שכח היחני את הבטחתו. הוא פיטר ימאים: אחד, מלצר הקצינים היחני, משום שלדברי הקברניט "שנא ישראלים", ועוד שלושה, ישראלים. כשהוכרנו לבסוף את עניין הטבח, איים הקברניט: "אם תדברו הרבה, אביא משטרה ויכניסו אתכם לבית הסוהר!" רק לאחר ששוב איימנו שבביתה, התרכך והבטיח לדאוג לטבח, כשנגיע לנמל דרום-אפריקה. כמו כן הבטיח להחליף את הכלכל הראשי, יחני בלתי-אהוד. הגענו לדורבאן שבדרום-אפריקה. שוב הובטחו לנו הטבח והכלכל הראשי החדש — כשנגיע לנמל קייפטאון.

★ ★ ★

קיבלנו — קדחת

קייפטאון עזב הכלכל את האונייה, הקברניט ביקר לנו שהכלכל החדש והטבח המובטח יאחרו במקצת. במקומם הובאה משאית, ממנה פירקו בקבוקי ויסקי בארגונים גדולים. הם הוטענו על האונייה. הפלגנו ללב ים. כעבור זמן קצר שוב נישנה הסיפור: לא היו ירקות, לא מזון מספיק. האנשים החלו לחלות. אחד הבחורים חלה. קיבל קדחת, לא רק להלכה אלא גם למעשה. תישעה ימים ותשע לילות שכב, ללא סיפול. יומיים לפני שדליה הגיעה לבואנוס איירס, שיגרנו אנה אנשי-הצוות, מיברק לאיגוד הימאים בחיפה. הודענו להם שאנו עומדים להכריז שביתה והסברו את המצב. האיגוד ענה מיד — בדרישה לעכב את השביתה. הם ביקשו פרטים נוספים. עשינו דברם.

בבואנוס איירס אירע דבר מפתיע. על הסיפון עלו כל מיני יחנים עם מיוחדות. הם הסתובבו כמו בכיתם. איש לא טרח להסביר מהם ומהם הם רוצים. כעבור זמן-מה הסתבר שהקברניט שר את היוונים הללו, במחיר מבוטל, כאנשי-צוות. הוא לא עשה זאת באמצעות איגוד הימאים הארגנטיני, אלא אסף אותם בסונדקי-חוף. כשמתינו על קבלת ימאים שלא דרך צינורות האיגוד המיקצועי המקובלים, ענה הקברניט: "זה עסקי שלי!" עשינו אסיפה והחלטנו לפנות לקונסול הישראלי במקום.

★ ★ ★

הקונסול לא עזר

גן הקונסול י. ברימור, שמע את הסיפור והצי היר שאינו יכול לעשות למענו דבר. "העיקר שלא

הוכנסנו לעבודה על סיפון דליה, כשבעלי החברה, הרשומה בהולנד והנמצאת בבעלות הון שהיצרי במשותף עם בנק סחר חוץ הישראלי, מבטיחים לנו ניסים וניפלאות.

אדם בשם סלוצקי, שהיה פעם נווט בפיראוס, הנמל היחני של רק בימי חול, גייס את 19 הישראלים שהיו בתחילה את הצוות של דליה. הקצונה היתה כולה על טהרת היחנים. אמרו לנו שנקבל משכורות שמנות, ושיכנעו אותנו להפליג לצרפת.

שם גילינו, לתדהמתנו, שבאונייה החדשה אין רבים מן הסדרים הנהוגים לנוחיותו של צוות מחינו בפני סלוצקי, אך הוא אמר נוקשות: "מי שלא מרוצה יכול לשוב ארצה." זאת לא רצינו. חתמנו, וקיימנו שיהיה טוב.

★ ★ ★

בדי כסף, בדי מזון

אונייה הפדיגה בדרכה לארצות-הברית. כעבור יומיים נתגלתה התקלה הראשונה: אולו הירקות, החיוניים לבריאות הימאי, נצטני הצוות פנו לקברניט היווני, אוונגלוס ברלוסי (31), הוא התצל, הסביר שזויה הפלגת כבודה ועדיין לא הכל כשורה.

הגענו לבאטון רווי, שבמדינת לואיזיאנה, סמוך לגני אורליאנס. שם חלה הטבח הישראלי והורד מן האונייה. נשאר רק טבח יחני, יצור מזהם, וחסר כל ידע בבישול. אחר-כך צצה פרשת המשכורות. היינו צריכים לקבל שכר, בהגיענו לנמל. אך הקברניט דחה אותנו בלך-ושוב. ל-19 הישראלים לא היו אפילו דמי-כיס. נאלצנו להשאר על הסיפון, שלושה ימים תמימים. רק לאחר שאיימנו בשביתה, הביאו את הכסף. אחר כך המשכנו בהפלגה. לפני שדליה יצאה לים השקט הפתוח, ביקשנו מן הקברניט להכין מלאי גדול של משקאות קלים. בלב ים נסתבר שיש, בקושי, בקבוק אחד לאיש, לכל ימית המסע. אך זו היתה רק טרדה קטנה. גרוע ממנה היה מחסור אחר: אול החלב. זה רצינו מאוד בעת מסע ארוך כל כך. בלית ברירה, פקד הקברניט להוציא את מנות-החלב מסירות-ההצלה, דבר האסור בהחלט על-פי החוק הימי הבינלאומי. איכשהו, הגענו לנמל קובה שביספאן.

★ ★ ★

הבטחות-שווא ופיטורין

שם נעלם לנו הטבח היחני — היחיד שנשאר — לשבוע ימים. נשארנו, פשוט, ללא אוכל. כל אחד נאלץ להסתדר כמיטב יכולתו. בהונגיקונג נטש אותנו הטבח היחני, בגלל מחלה. בכלל,